

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 108/09
Luksemburg, 10 grudnia 2009 r.

Wyrok w sprawie C-345/08
Krzysztof Peśla / Justizministerium Mecklenburg - Vorpommern

Dostęp do aplikacji przygotowującej do wykonywania zawodów prawniczych w państwie członkowskim może zostać uzależniony od poszerzonej i pogłębionej znajomości prawa wewnętrznego

O ile prawo wspólnotowe wymaga, by kwalifikacje i doświadczenie kandydata, który uzyskał swój dyplom studiów prawniczych w innym państwie członkowskim zostały w pełni uwzględnione, nie nakłada ono obowiązku obniżenia w przypadku takiego kandydata wymaganego poziomu znajomości prawa wewnętrznego.

W Niemczech wykonywanie wszystkich regulowanych zawodów prawniczych wymaga złożenia z pozytywnym wynikiem pierwszego egzaminu państwowego po odbyciu studiów prawniczych oraz drugiego egzaminu państwowego po odbyciu aplikacji. Aplikacja ta trwa dwa lata i obejmuje w szczególności etapy obowiązkowe odbywane w sądach cywilnych, prokuraturze lub sądach karnych, w organach administracji i kancelariach adwokackich.

W świetle prawa niemieckiego, jeśli obywatel innego państwa członkowskiego uzyskał w nim dyplom ukończenia wyższych studiów w zakresie prawa otwierający mu w tym państwie członkowskim dostęp do podyplomowego kształcenia w zawodzie adwokata, może on złożyć wniosek o stwierdzenie równoważności jego wiedzy i umiejętności z wiedzą i umiejętnościami potwierdzanymi przez zdanie pierwszego egzaminu państwowego z tzw. przedmiotów obowiązkowych¹. Przedmioty te obejmują w szczególności podstawowe aspekty niemieckiego prawa cywilnego, karnego, publicznego i procesowego.

Równoważność jest oceniana na podstawie zagranicznego dyplomu uniwersyteckiego i wszelkich innych przedstawionych dyplomów i zaświadczeń, które mają znaczenie w tym zakresie. W razie stwierdzenia równoważności zainteresowany jest dopuszczany do aplikacji. Jeżeli porównawcza ocena nie wykaże równoważności lub wykaże ją jedynie w części, zainteresowany może złożyć wniosek o dopuszczenie do egzaminu kwalifikacyjnego.

Minister sprawiedliwości kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie oddalił wniosek K. Peśli, obywatela polskiego, w przedmiocie dopuszczenia do aplikacji bez egzaminu kwalifikacyjnego. Przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do aplikacji K. Peśla uzyskał dyplom magisterski wydziału prawa uniwersytetu w Poznaniu, oraz tytuły akademickie „Master of German and Polish Law” i „Bachelor of German and Polish Law” w ramach niemiecko-polskiego programu szkolenia prawniczego na uniwersytecie we Frankfurcie nad Odrą. Zdaniem ministra sprawiedliwości znajomość prawa obcego, takiego jak prawo polskie, nie może zostać uznana za równorzędną w świetle jego różnic w porównaniu z prawem niemieckim, a Master of German and Polish Law nie potwierdza wymaganego poziomu znajomości prawa niemieckiego. K. Peśla wniósł zatem skargę do sądu administracyjnego w Schwerin (Niemcy). Sąd ten zwrócił się do Trybunału zasadniczo o wskazanie kryteriów przewidzianych w prawie wspólnotowym w zakresie oceny równoważności wiedzy prawniczej, dokonywanej w następstwie złożenia wniosku o bezpośrednie dopuszczenie do aplikacji prawniczej, bez egzaminów przewidzianych w tym zakresie.

¹ Możliwość ta została wprowadzona w Niemczech po wydaniu przez Trybunał wcześniejszego wyroku z dnia 13 listopada 2003 r. w sprawie C-313/01 Morgenbesser (zob. [komunikat prasowy nr 99/03](#)).

W dzisiejszym wyroku Trybunał wskazał, że osoba znajdująca się w takiej sytuacji jak K. Pešla nie jest objęta zakresem stosowania przepisów dyrektyw mających znaczenie dla swobody przepływu adwokatów. Przypomniał, że z braku harmonizacji na poziomie Unii przesłanek dostępu do aplikacji przygotowujących do wykonywania zawodów prawniczych, państwa członkowskie mają prawo określić zakres niezbędnej wiedzy i kwalifikacji w tym zakresie. Jednakże, by pogodzić tak określone wymogi krajowe z wymogami skutecznego korzystania z podstawowych swobód zagwarantowanych prawem wspólnotowym², zobowiązuje ono władze państwa członkowskiego, by badając wniosek o dopuszczenie obywatela innego państwa członkowskiego, oceniły równoważność całości szkolenia oraz doświadczenia akademickiego i zawodowego, przed wskazaniem kandydatowi, że musi przystąpić do egzaminu kwalifikacyjnego.

Trybunał stwierdził, że wiedza, którą należy uwzględnić jako element odniesienia dla oceny, czy kandydat może zostać bezpośrednio – tj. bez obowiązku złożenia takiego egzaminu – dopuszczony do aplikacji prawniczej, jest wiedzą potwierdzoną przez kwalifikacje wymagane w odnośnym państwie członkowskim. Wbrew tezie K. Pešli, państwa członkowskie nie można zobowiązać do ograniczenia oceny równoważności kwalifikacji do porównania intelektualnego poziomu szkolenia, czasu i wysiłku poświęconego w tym zakresie.

Ponadto w ramach oceny równoważności prawo wspólnotowe nie nakłada obowiązku, by poziom wiedzy prawniczej w zakresie prawa wewnętrznego był niższy w porównaniu z poziomem potwierdzonym kwalifikacjami wymaganymi w odnośnym państwie członkowskim, takimi jak zdany pierwszy egzamin państwowy w Niemczech. Jednakże, o ile prawo wspólnotowe samoistnie nie zobowiązuje do obniżenia wymaganego w sytuacjach takich jak w postępowaniu przed sądem krajowym poziomu znajomości prawa przyjmującego państwa członkowskiego, nie stanowi ono przeszkody dla możliwości złagodzenia przez państwa członkowskie wymogów w zakresie kwalifikacji. Poza tym istotne jest, by w praktyce możliwość częściowego uznania wiedzy i kwalifikacji nabytych już przez kandydata nie była tylko fikcją. Przy wstępnej ocenie nie wydaje się to mieć miejsca w Niemczech. Jednakże weryfikacja tej okoliczności należy do sądu krajowego, który jako jedyny jest właściwy do dokonania wykładni niemieckiego prawa wewnętrznego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

² Znaczenie w tym przypadku mają swoboda przepływu pracowników i swoboda przedsiębiorczości.